

RAPORT ZA 2011 ROK **Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. św. Łazarza”** **w Krakowie**

Główną działalnością Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. św. Łazarza” w Krakowie w 2011 r. było, podobnie jak w latach poprzednich, niesienie wszechstronnej opieki osobom chorym oraz wspieranie rodzin w trakcie choroby ich bliskich jak również w okresie żałoby. Profesjonalna pomoc medyczna, pielęgniarska, duchowa, psychologiczna i socjalna była realizowana w formach: opieki domowej, stacjonarnej i ambulatoryjnej w Ośrodku Opieki Hospicyjnej Towarzystwa. W nim też działały Poradnia Obrzęku Limfatycznego oraz zespoły długoterminowej opieki domowej.

Działalność Ośrodka Opieki Hospicyjnej

1. Hospicjum Stacjonarne (44 łóżka)

W 2011 r. liczba chorych przebywających na Oddziale wyniosła 510 (492 przyjętych w 2011 r. + 18 z 2010 r.), zmarło 367 osób, liczba osobodni 11 179 (w tym liczba nadwykonań 3511 osobodni), średni czas pobytu jednego pacjenta na oddziale 21,8 dnia, liczba chorych objętych programem rehabilitacji 143, liczba rehabilitacji 2538, liczba chorych pod opieką psychologa 242, liczba udzielonych konsultacji psychologicznych 1160, liczba chorych biorących udział w terapii zajęciowej 81. Liczba chorych samotnych 23, liczba chorych bezdomnych 15. Pacjenci Oddziału Stacjonarnego korzystali w ramach terapii zajęciowej z pomieszczeń Ośrodka Dziennego.

Opieka stacjonarna była refundowana w 2011 roku przez NFZ w wysokości 210 zł za osobodzień. Realny koszt opieki wynosił 393 zł za osobodzień.

2. Poradnia Medycyny Paliatywnej

Zadaniem Poradni Medycyny Paliatywnej jest udzielanie konsultacji chorym z zaawansowaną chorobą, najczęściej nowotworową, wymagającym terapii objawowej i wsparcia, udzielanego zwykle nie częściej niż dwa razy w tygodniu. W 2011 roku konsultacje w Poradni i w domach chorych były udzielane przez lekarzy posiadających specjalizację z medycyny paliatywnej, lub będących w trakcie specjalizacji. Poradnia oferuje również konsultacje pielęgniarskie i psychologiczne. W 2011 r. udzielono 878 konsultacji lekarskich i 16 konsultacji psychologicznych. Zespół Poradni składał się z 8 lekarzy (1,25 etatu). Konsultacje w 2011 r. były refundowane przez NFZ w wysokości 40 zł, a średni koszt realny wizyty wynosił 94 zł.

3. Hospicjum Domowe (całościowa opieka zespołowa w domu chorego)

W 2011 r. pod opieką Hospicjum Domowego było 628 chorych (569 przyjętych w 2011 r. + 59 przyjętych w 2010 r.). Średnio w ciągu miesiąca pod opieką było 105 chorych. Średni czas opieki jednego chorego wynosił 33 dni, suma osobodni wszystkich chorych, korzystających z pomocy Hospicjum Domowego, zamknęła się liczbą 20 634, w tym liczba nadwykonań – 9281 osobodni. Zespół odbył 13 929 wizyty w domu chorego, w tym lekarze 3498, pielęgniarki 8657, psychologów 429, rehabilitanci 1287. Świadczenia w Hospicjum Domowym były w 2011 r. refundowane przez NFZ w wysokości 42 zł za osobodzień. Średni koszt realny osobodnia wynosił 69 zł.

4. Poradnia Obrzęku Limfatycznego

Poradnia Obrzęku Limfatycznego obejmuje opieką pacjentów z rozwiniętym obrzękiem chłonnym, a także zagrożonych rozwojem tego schorzenia. Pod opieką Poradni pozostają przede wszystkim kobiety po mastektomii i chorzy z obrzękiem chłonnym wtórnym do niewydolności żylnych. Liczba chorych, którzy są objęci opieką Poradni od 1999 roku wynosiła w 2063 osoby, w tym w 2011 r. zarejestrowano 291 nowych chorych. W minionym roku wykonano 3067 ocen limnologicznych, 2996 sesji

bandażowania połączone z ćwiczeniami fizycznymi i oddechowymi, 1061 drenaży limfatycznych oraz 220 masaży pneumatycznych. Liczba dzieci objętych pomocą Poradni w 2011 r. wynosiła 28. Lekarz dermatolog udzielił 12 konsultacji dermatologicznych.

6. Domowa Długoterminowa Opieka Pielęgniarska

W 2011 r. pod opieką 3 pielęgniarek było 30 chorych (4399 osobodni). U każdego z chorych wizyty pielęgniarskie odbywały się cztery razy w tygodniu. Średni czas opieki wynosił 146,6 dni. Świadczenia były refundowane przez NFZ w kwocie 27,7 zł. Średni realny koszt w 2011 r. wyniósł 28 zł za osobodzień.

7. Zespół Opieki Długoterminowej

Zadaniem Zespołu jest pomoc przewlekle chorym świadczona w domu chorego. Do opieki przyjmowani są chorzy (głównie starsze małżeństwa lub osoby samotnie mieszkające) w oparciu o ich pisemną prośbę lub prośbę rodziny, zawierającą przyczyny objęcia opieką przez Zespół. Działania Zespołu są koordynowane przez pielęgniarkę. W skład Zespołu wchodzi również wolontariusze. W 2011 roku zespół odbył 695 wizyt pielęgniarskich i 269 rehabilitacji oraz 18 konsultacji psychologicznych i 69 lekarskich, obejmując swoją opieką 44 chorych.

Opieka duszpasterska

Opieką duchową obejmowani są pacjenci Oddziału Stacjonarnego i, w miarę potrzeb, Hospicjum Domowego. Msze Św. sprawowane są w kaplicy Domu - Hospicjum codziennie, w tym w niedziele i święta o godz. 11.00. W ramach swojej opieki duszpasterskiej ks. Kapelan wspomaga rodziny osierocone. Prowadzi uroczystości pogrzebowe chorych samotnych, które są przygotowywane przez pracownika socjalnego oraz Klub dr J.Deszcza.

Ośrodek Wolontariatu Hospicyjnego

Wolontariat hospicyjny w Hospicjum św. Łazarza ma ponad trzydziestoletnią tradycję. Powstał w latach siedemdziesiątych w Parafialnym Zespole Synodalnym Arki Pana w Nowej Hucie. Tradycje bezinteresownej służby kontynuowało od 1981 roku Towarzystwo Przyjaciół Chorych Hospicjum im. św. Łazarza. W pierwszych latach wolontariusze posługiwali w domach chorych oraz pomagali w pracach biurowych. Od momentu otwarcia domu w grudniu 1996 roku posługują również w oddziale stacjonarnym i zespole wspierania osieroconych. Pomagają w pracach biurowych i gospodarczych, biorą udział w kwestach. W 2011 roku w Oddziale Stacjonarnym posługiwało 97 wolontariuszy, którzy pomagali w wykonywaniu toalety, ścieleniu łóżka, zmianie bielizny pościelowej, karmieniu. Organizowali czas wolny chorym poprzez wspólne spacerowanie, grillowanie, śpiewanie, grę w szachy czy czytanie książek. Towarzyszyli chorym w modlitwie i nabożeństwach. Angażując się codziennie ofiarowali 10 441,5 godzin w 2011 r. W opiece domowej prowadzonej przez Hospicjum Domowe, Poradnię Medycyny Paliatywnej oraz zespoły opieki długoterminowej brało udział 49 wolontariuszy, którzy z 94 chorymi dzielili ich codzienność dając przyjacielską obecność oraz starając się pomóc we wszystkich czynnościach związanych z codziennym życiem. Wśród wolontariuszy byli również klerycy z Seminarium Duchownego Zakonu Paulinów - 23 braci, Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Krakowskiej 25 kleryków oraz Wyższego Seminarium Duchownego Zgromadzenia Księża Misjonarzy św. Wincentego a Paulo. Pomoc psychologiczną niosła jedna wolontariuszka psycholog (52 godziny konsultacji), a w zespole wsparcia osieroconych pomagało 4 wolontariuszy. Wolontariat biurowy stanowiła grupa 20 osób, a angażujących się w prace administracyjno - gospodarcze było 19 osób. Wolontariat organizacyjno - biurowy wykonując prace z zakresu przygotowywania materiałów informacyjnych, prac komputerowych, udzielaniu informacji telefonicznych, tworzeniu kroniki, prowadzeniu biblioteki, przygotowywaniu korespondencji ofiarował 1644 godziny. Wolontariat administracyjno - gospodarczy wykonujący prace porządkowe, pomagając w kuchni, w pracach naprawczych ofiarował 4167,5 godziny. Jedna osoba zajmowała się zakrystią, a cztery prowadziły kwesty na pogrzebach.

26 wolontariuszy skupionych w Hospicyjnej Róży Różańcowej wspiera działalność hospicyjną modlitwą.

Wszyscy wolontariusze mieli możliwość uczestniczenia w miesięcznej Mszy Św. sprawowanej przez Ks. Kapelana oraz w odbywającym się po Mszy św. spotkaniach, których tematyka dotyczyła spraw opieki hospicyjnej, komunikacji, refleksji nad śmiercią. W sumie odbyto 10 spotkań. W ramach działalności Ośrodka Wolontariatu odbywały się spotkania z filmem, na które zapraszani byli pracownicy i członkowie Klubu dr J.Deszcza.

W czerwcu wolontariusze uczestniczyli w trzydniowych dniach skupienia prowadzonych przez duszpasterza hospicjum w Skomialnej Czarnej.

Wśród wolontariuszy są również uczniowie szkół ponadpodstawowych (22 osoby), którzy tworzą grupę Wolontariatu Młodzieżowego. W 2011 roku włączali się w prace biurowe i organizacyjne, ogrodnicze, byli odpowiedzialni za oprawę Mszy św., przygotowywali biuletyn wolontariusza i wspomagali organizację opłatka hospicyjnego uroczystości jubileuszowych. Brali również czynny udział w organizacji i prowadzeniu zabawy noworocznej i pikniku dla dzieci osieroconych. Przygotowali Jasełka oraz koncert „Patriotycznych Nut”, na które zaprosili chorych z oddziału stacjonarnego. Wraz z Szkolnymi Klubami Przyjaciół Żonkila wzięli udział w warsztatach organizowanych w Muzeum Etnograficznym dotyczących roli ludzi starszych na dawnej wsi oraz relacji seniorów z młodszym pokoleniem. Organizowali i brali udział w Małopolskim Świecie Młodych Wolontariuszy, w Świecie Organizacji Pozarządowych, w Świecie Czyżyn. Grupa wolontariuszy młodzieżowych wraz z koordynatorem wzięła udział w Nowohuckiej Drodze Krzyżowej, gdzie przez dwie stacje (po stacji siódmej) niosła krzyż (7 osób).

W każdy drugi i czwarty czwartek miesiąca w ramach dyżuru koordynatora wolontariatu wolontariusze mieli możliwość spotkania dla wzajemnej wymiany doświadczeń z opieki nad chorym.

W Ośrodku Wolontariatu kontynuowane były również cotygodniowe dyżury psychoterapeuty dla wolontariuszy.

W Ośrodku działa biblioteka dla wolontariuszy, z zasobów której (605 pozycji) w 2011 r. skorzystało 54 czytelników.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia do zespołu wolontariuszy przyjęto 49 nowych osób, natomiast 21 osób zakończyło swoją posługę w hospicjum. Pożegnano jednego z wolontariuszy, który zmarł w jesieni 2010 roku. W prace wolontariatu włączają się również pracownicy i członkowie zarządu.

Programy dla rodzin w żałobie, osób odczuwających osamotnienie po stracie bliskich oraz seniorów.

Zespół Wsparcia Osieroconych

W 2011 r. został utworzony Zespół Wsparcia Osieroconych, który wspiera osoby będące w żałobie. Pod profesjonalną opieką psychologiczną w 2011 r. było 192 rodziny, z którymi odbyto 563 spotkania. Osoby będące w żałobie były zapraszane także do korzystania z porad prawnika (35 porad), pracownika socjalnego (88 porad), kapelana. Zapraszane były także na rozmowy z odpowiednio przygotowanymi wolontariuszami (72 spotkania) oraz na zajęcia Klubu dr J.Deszcza, a także na Wigilię i Śniadanie Wielkanocne. Zespół, z pomocą wolontariuszy i członków Klubu dr J.Deszcza organizował co miesiąc spotkania dla rodzin osieroconych, podczas których duszpasterz Hospicjum sprawował Mszę Św., a następnie odbywało się spotkanie na temat przeżywania żałoby. Zaproszenia na Msze Św. przesyłane były pocztą. W 2011 r. wysłano ponad 1440 listów. Wolontariusze Zespołu brali czynny udział w przygotowaniu zabawy dla dzieci osieroconych, w pikniku w ogrodzie hospicyjnym oraz w balu organizowanym dla dzieci przez PCK w Nowohuckim Centrum Kultury.

Klub dr Jana Deszcza.

Od piętnastu lat działa w Hospicjum klub skupiający głównie wdowy i wdowców. Od 2004 roku nosi nazwę Klub dr Jana Deszcza. W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach poprzednich dwugodzinne spotkania klubowe odbywały się raz w tygodniu. W programie zwiedzano wystawy: wystawę szopek krakowskich, podziemie Rynku

Głównego, wystawę obrazów Josepha Williama Turnera, wystawę „Huculszczyzna”, wystawę hiszpańską, wystawę „Kardynał Adam Stefan Sapieha: człowiek, duszpasterz, mąż stanu”, W cyklu prelekcji odbyły się rozmowy o żywieniu i pisaniu wspomnień, omawiano dzieła charytatywne w Krakowie w latach 1890 – 1939 a także rolę Synodu Krakowskiego w powstaniu Hospicjum św. Łazarza. Członkowie Towarzystwa Ogrodniczego w Krakowie mówili o bluszczach oraz uczyli jak wykonywać stroiki świąteczne. Członkowie Klubu brali udział także w dyskusjach klubowych na temat zmian jakości życia po stracie bliskiej osoby, programu pomocowego dla rodzin osieroconych i pomocy w opiece nad osobami przewlekle chorymi. Uczestniczyli również w pracach na rzecz Hospicjum: towarzyszenie osobom przewlekle chorym, organizowanie miesięcznych spotkań dla rodzin będących żałobie, uczestniczenie w pogrzebach samotnych i bezdomnych, przygotowywanie i wysyłanie listów do osób w żałobie 1440 listów, prowadzenie kwest na pogrzebach i ślubach, pakowanie korespondencji świątecznej wielkanocnej i bożonarodzeniowej. Członkowie Klubu uczestniczyli także w spotkaniu z Sudolskim Klubem Seniora, pikniku rodzinnym w ogrodzie hospicyjnym, spotkaniu w „Cafe Caroline”, spotkaniu herbacianym w kawiarni „Botanika”, hospicyjnym spotkaniu opłatkowym i klubowym Sylwestrze. Prowadzili kronikę klubową.

Opieka nad chorym była wspomagana przez pozostałe zespoły działające w Hospicjum: księgowości, kadr, obsługi i dozoru, kuchni, zespołu pozyskiwania środków, zespołu ds. zarządu oraz ośrodka edukacji.

Działalność szkoleniowo – edukacyjna

Współpraca z Uczelniami

W 2011 r. w ramach podpisanych porozumień z następującymi uczelniami: Krakowską Akademią im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, wydział Zdrowia i Nauk Medycznych, Akademią Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Wydział Rehabilitacji Ruchowej, Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej, Instytut Nauk o Wychowaniu, Uniwersytetem Jagiellońskim Collegium Medium, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie, ul. Mickiewicza 8, Wyższą Szkołą Medyczną w Sosnowcu, Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II, Małopolską Wyższą Szkołą Zawodową im. Józefa Dietla w Krakowie, Krakowską Wyższą Szkołą Promocji Zdrowia, Zespołem Jednostek Edukacyjnych Województwa Małopolskiego, Szkoła Policealna Pracowników Służb Medycznych i Społecznych dla Dorosłych w Krakowie, Wyższym Seminarium Duchownym Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów – Prowincji Krakowskiej, studenci powyższych uczelni odbywali szkolenia, staże i praktyki oraz zbierali materiały do prac licencjackich i magisterskich. Liczba studentów, którzy poznali zasady opieki paliatywnej i hospicyjnej oraz odbyli ćwiczenia praktyczne w roku sprawozdawczym wyniosła 195 osób. Klerycy z Seminarium Ojców Kapucynów odbywali praktyki i staże w liczbie 15 osób. Dla każdej grupy zaplanowano program odbywania zajęć dydaktycznych oraz przydzielono opiekunów.

Szkolenia dla Zespołów z Hospicjów i Oddziałów Medycyny Paliatywnej Województwa Małopolskiego

Konsultant Wojewódzki w dziedzinie Medycyny Paliatywnej dr T. Grądalski, organizował spotkania doszkalające z medycyny paliatywnej dla pracowników zespołów paliatywnych i hospicyjnych z Małopolski (5 spotkań).

Szkolenia dla wolontariuszy

Ośrodek Wolontariatu w współpracy z Ośrodkiem Edukacji organizował w 2011 r. następujące szkolenia dla wolontariuszy:

- w każdy drugi poniedziałek miesiąca odbywały się czterogodzinne szkolenia dla osób zainteresowanych wolontariatem, podczas którego omawiano następujące zagadnienia: historia i działalność TPCh Hospicjum im. św. Łazarza, zasady opieki hospicyjnej, zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wolontariat hospicyjny. Wzięło w nich udział 176 osób.

- dwie edycje dwumiesięcznego kursu dla wolontariuszy opiekunów chorych, w których uczestniczyło w sumie 114 osób, ukończyło 83 osoby, a posługę opieki nad chorym podjęły 23 osoby.
- kurs „Pomocnicy chorych”, który ukończyło 26 osób (w tym 5 osób z wolontariatu młodzieżowego).
- kurs pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym pt. „Jesteśmy sobie potrzebni”, który ukończyło 10 osób (w tym 3 osoby z wolontariatu młodzieżowego).

W ramach współpracy z szkołami prowadzono szkolenia i pogadanki dla młodzieży gimnazjalnej w szkołach w Krakowie oraz w Jaszczurowej (koło Wadowic) i na terenie gminy Nowe Brzesko. W szkoleniach wzięło udział w sumie 149 uczniów.

Ośrodek Edukacji udzielał pomocy i koordynował przeprowadzane przez studentów badania przy użyciu ankiet do pracy dyplomowych wśród pracowników Hospicjum im. św. Łazarza.

W listopadzie 2011 r. zorganizowana została przez Ośrodek Wolontariatu przy współpracy Ośrodka Edukacji konferencja „Wolontariat służba drugiemu czy poszukiwanie siebie?”, w której uczestniczyło 80 wolontariuszy z małopolskich hospicjów.

Ośrodek Edukacji organizował również szkolenia stanowiskowe dla wolontariuszy rozpoczynających posługę chorym oraz wprowadzał wolontariuszy do oddziału stacjonarnego.

Realizacja projektów grantowych

W 2011 r. Towarzystwo prowadziło dwa projekty grantowe:

„Wolontariat Nadziei” realizowany od 1 września do 15 grudnia 2011 r. dofinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w kwocie 6 000 zł. Grant był realizowany przez Zespół „Pól nadziei” i Ośrodek Wolontariatu.

„Wolontariusz Hospicjum Domowego” realizowany od 1 października do 31 grudnia 2011 r. dofinansowany przez Wojewodę Małopolskiego w kwocie 5 495 zł.

1. „Wolontariat Nadziei”

Dzięki dofinansowaniu Województwa Małopolskiego w ramach projektu „Wolontariat Nadziei” udało się zrealizować między innymi następujące zadania i wydarzenia :

Dzięki uprzejmości TVP Kraków, w okresie realizacji zadania, zostały wyemitowane 4 materiały filmowe dotyczące Hospicjum św. Łazarza i wolontariatu: Promocja wolontariatu 50+, Promocja Hospicjum oraz wolontariatu, Marsz żonkilkowy, Dzień wolontariusza. Emisje filmowe pozwoliły społeczeństwu Małopolski bliżej poznać problematykę opieki hospicyjnej oraz zainteresować się wolontariatem funkcjonującym w Hospicjum św. Łazarza.

Z okazji Dnia Wolontariusza i zakończenia „Roku Wolontariatu Europejskiego”, 7 grudnia 2011 r. wszyscy wolontariusze hospicyjni zostali zaproszeni na spotkanie, które było okazją do rozmów na temat specyfiki wolontariatu hospicyjnego.

Obchody Dnia Wolontariusza zgromadziły nie tylko osoby, które już są członkami społeczności wolontaryjnej, ale również te, które ukończyły przeprowadzane przez Towarzystwo kursy i szkolenia i zamierzają dopiero włączyć się w prace zespołu. Była to dla nich okazja do rozmów z tymi, którzy poznali już charakter opieki nad osobami terminalnie chorymi i niepełnosprawnymi i dzięki temu mogli oni poczuć się już członkami społeczności hospicyjnej.

Dzięki realizowanemu projektowi powstały materiały dla wolontariuszy:

- zapiski pokonferencyjne „Jak wolontariat hospicyjny pozwala odnaleźć sens życia...”,
- folder o wolontariacie „Hospicjum św. Łazarza – dom, w którym zawsze ktoś na ciebie czeka”,
- przewodnik dla wolontariuszy „ABC...czyli przewodnik wolontariusza Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. Św. Łazarza w Krakowie”. Przewodnik zawiera wszystkie niezbędne informacje, jakie musi posiadać wolontariusz, pragnący włączyć się w prace Ośrodka Wolontariatu oraz charakterystykę różnych form

wolontariatu, a także prawa i obowiązki wolontariusza oraz oczekiwania jakie stawiane są przed kandydatami.

- dwa numery biuletynu głównie o wolontariacie młodzieżowym: nr 1 Wolontariat Pól Nadziei, nr 2 Wolontariat hospicyjny – radość wspólnego działania, pomocnych w organizowaniu współpracy z szkołami i przedszkolami.

W trakcie trwania programu wysłano korespondencję do 240 szkół i przedszkoli oraz informację o planowanych wydarzeniach związanych z programem Pola Nadziei 2012, z zaproszeniem do uczestnictwa w Wielkiej Kweście Listopadowej.

W ramach projektu przeprowadzono również konkursy:

- dla przedszkoli konkurs plastyczny – „Dobre uczynki”
- dla szkół podstawowych konkurs na piosenkę – „O Nadziei”
- dla szkół ponadpodstawowych (gimnazjalnych i średnich) konkurs literacki – „Sens pomagania”.

Realizacja zadania **WOLONTARIAT NADZIEI** stworzyła okazję do dotarcia z informacją o wolontariacie hospicyjnym do jak największej grupy społeczeństwa. W trakcie trwania projektu zauważono zwiększoną liczbę telefonów do centrum Wolontariatu Hospicyjnego oraz odwiedzin w siedzibie Towarzystwa w poszukiwaniu informacji na ten temat.

Wolontariusze i pracownicy Hospicjum uczestniczący w organizowanych wydarzeniach hospicyjnych byli pytani o wolontariat i to zarówno przeznaczony dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłych

2. „Wolontariusz Hospicjum Domowego”

Wsparcie projektu „Wolontariusz Hospicjum Domowego przez Wojewodę Małopolskiego pozwoliło zrealizować program mający na celu pozyskanie wolontariuszy w parafiach znajdujących się w sąsiedztwie Hospicjum św. Łazarza poprzez:

- Przeprowadzenie w trzech wybranych parafiach: Miłosierdzia Bożego na Wzgórzach Krzesławickich, św. Maksymiliana Kolbe w Mistrzejowicach i św. Józefa na os. Kalinowym 12 godzinnych szkoleń z zakresu wolontariatu hospicjum domowego i poznania zasad pielęgnacji, pomagających w opiece nad chorym w rodzinie.
- Prowadzenie prac celem uzyskanie danych dotyczących liczby osób w danej parafii, których sytuacja materialna nie pozwala na korzystanie z odpłatnych usług oraz dla małżeństw w podeszłym wieku, w których mąż czy żona nie radzi sobie w opiece nad współmałżonkiem i którym pomoc wolontaryjna byłaby potrzebna.
- Opracowanie modelu parafialnego zespołu wolontariuszy hospicyjnych jako wyniku prowadzonych działań na podstawie doświadczeń wykładowców i dyskusji z uczestnikami szkoleń.

Zespół hospicyjny przeprowadził w parafiach w sumie 48 godzin szkoleń, które prowadziły osoby profesjonalnie do nich przygotowane: pielęgniarki, psychologowie i rehabilitanci. W sumie w szkoleniu uczestniczyło 55 osób, w tym:

- w Parafii Miłosierdzia Bożego na Wzgórzach Krzesławickich - 18 osób,
- w Parafii św. Maksymiliana Kolbe w Mistrzejowicach - 24 osób,
- w parafii św. Józefa Oblubieńca Maryi na os. Kalinowym - 13 osób.

W projekcie brali również udział wolontariusze i członkowie Zarządu (76 godzin pracy) przy opracowaniu ulotek informacyjnych dla parafian, zbierając dane i opracowując projekt modelu działania wolontariatu parafialnego.

Uczestnicy szkoleń uznali, że szkolenia dla rodzin są bardzo potrzebne i powinny odbywać się w wielu parafiach. Są potrzebne, gdyż na terenie Krakowa brak jest szkoleń tego typu. Pozwalają one na nabycie podstawowej wiedzy na temat pomocy choremu, dzięki nim człowiek „oswaja” się z cierpieniem, zdobywa doświadczenie w pomocy choremu, poszerza wiedzę o chorym, niepełnosprawnym, jego potrzebach, psychice itp.,

Zespół ds. Pozyskiwania Środków i Promocji

Celem pracy Zespołu jest pozyskanie środków na realizację opieki hospicyjnej dla chorych i ich rodzin, a także promocja Hospicjum św. Łazarza. Najważniejsze w ciągu roku działania Zespołu to akcja „Pola Nadziei”, „Kwesta Listopadowa”, a także kampania „Pożyteczny 1%”. Zespół we współpracy w innymi jednostkami Hospicjum organizuje

również wydarzenia hospicyjne; spotkanie opłatkowe, koncerty, zabawy dla dzieci osieroconych, pikniki dla wolontariuszy, i inne. W ramach edukacyjnego aspektu programu Pola Nadziei prowadzi współpracę z kilkudziesięcioma szkołami z Krakowa i okolic.

1. Program Pól Nadziei

Program Pól Nadziei spełnia trzy cele: promocję opieki paliatywnej i hospicyjnej, pozyskanie środków finansowych na prowadzenie powyższej opieki oraz uwrażliwianie dzieci i młodzieży na potrzeby ludzi chorych i niepełnosprawnych realizowane poprzez współpracę ze szkołami w Krakowie i jego okolicach.

Program Pól Nadziei jest realizowany wiosną i jesienią. Wiosną prowadzone są działania realizujące trzy powyższe cele. Jesienią sadzone są pola żonkilowe z równoczesną kampanią promocyjną dotyczącą działalności Hospicjum św. Łazarza, opieki hospicyjnej i wolontariatu młodzieżowego. Honorowym patronem, od pierwszych Pól Nadziei w 1998 roku, jest ksiądz kardynał Franciszek Macharski, a partnerem akcji firma BP.

Kampania wiosenna Pola Nadziei 2011

Inauguracja 14 edycji Pól Nadziei odbyła się w sobotę 12 marca, w kościele Arka Pana. JE Ks. Kardynał Franciszek Macharski odprawił Msze Św., po której zgromadzeni wysłuchali Koncertu Pieśni Wielkopostnych w wykonaniu Antoniny Krzysztoń. Kulminacyjnym wydarzeniem akcji był koncert z cyklu Nowa Huta. Dlaczego Nie?! dedykowany Polom Nadziei przez Porozumienie Dzielnic Nowohuckich oraz Ośrodek Kultury Kraków – Nowa Huta. Gwiazdą koncertu była Eleni. Podczas koncertu tradycyjnie wolontariusze prowadzili kwestę. W ramach akcji, dzięki życzliwości Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Krakowie w dniach od 9 – 11 maja na linii 24 kursował Żonkilowy Tramwaj, w którym pasażerowie mogli podróżować w zamian za datek, złożony na rzecz Hospicjum. Ponadto w czasie trwania akcji od 12 marca do 22 maja 2011 r. były prowadzone kwesty przy 87 kościołach w Krakowie i okolicy, w 93 szkołach i 8 uczelniach wyższych, kwesty pasywne w ponad 400 punktach usługowo-handlowych Krakowa i okolic, w tym na terenie hipermarketów sieci Carrefour, Real, OBI, Castorama, Media Markt, Saturn Planet, w CH Zakopianka, CH Czyżyny, CH Krokus, CH Bonarka City.

Pola Nadziei 2011 zakończyły się wynikiem finansowym w kwocie 668 530,22 zł.

Wolontariusze Pól Nadziei

Rokrocznie w akcję angażuje się ponad 600 wolontariuszy - ludzi dobrej woli pragnących wesprzeć hospicyjne dzieło, są wśród nich starsi i młodszy, dzieci z przedszkoli, studenci oraz emeryci. W kwestach organizowanych podczas akcji uczestniczą często całe rodziny. Sprawia to, że kampania Pól Nadziei ma wymiar społeczny. Dzięki zaangażowaniu tych osób rośnie w społeczeństwie małopolskim świadomość potrzeby niesienia bezinteresownej pomocy osobom chorym i cierpiącym.

Edukacyjny wymiar akcji Pola Nadziei

W 2011 w ramach programu Pola Nadziei dzieci i młodzież szkolna zostali zaproszeni do wzięcia udziału w konkursach żonkilowych, w sumie wzięło w nich udział 18 szkół i przedszkoli. Ponad dwieście prac nadesłano na konkurs plastyczny „Moje spotkanie z chorym człowiekiem”, dwie placówki oświatowe wzięły udział w „Konkursie Szkockim” im. Piotra Małeckiego na wiązanek tańców lub inscenizację bajek i baśni szkockich. Przedszkole nr 187 zaprezentowało „Tańce Szkockie” zaś Zespół Placówek Oświatowych w Trzcinie wystąpił z przedstawieniem „Królowa foka”. Nagrody sponsorował patron główny akcji Pola Nadziei firma BP Europa.

W szkołach zbierano również fundusze na rzecz Hospicjum im. św. Łazarza podczas festynów, kiermaszów, spotkań z rodzicami, szkolnych uroczystości, a także w zaprzyjaźnionych parafiach. Uzyskano w ten sposób kwotę: 45 857,39 zł.

Na zakończenie akcji w Nowohuckim Centrum Kultury wystąpił Zespół Kap Band. Podczas koncertu zostały rozstrzygnięte szkolne konkursy. Tradycyjną organizację finałowego wydarzenia wsparła firma BP Europa – główny partner Pól Nadziei.

Promocyjny wymiar akcji

Podczas akcji Pola Nadziei 2011 zostało rozprawdane 150 tys. folderów informujących o działalności Hospicjum, zachęcających do włączenia się w akcję Pola Nadziei oraz do przekazania na działalność Hospicjum św. Łazarza 1% podatku. Kanały dystrybucji były następujące: rozdawanie podczas kwest i wydarzeń, insert w Dzienniku Polskim oraz wysyłka do Członków i Przyjaciół Hospicjum. Akcja była promowana również na 3 tys. plakatów wyeksponowanych na słupach reklamowych Filmotechniki, w szkołach, sklepach, 150 plakatów wielkoformatowych było umieszczonych w gablotach AMS. Podczas prowadzonych kwest rozdano 119 tys. żonkilowych broszek, których zakup sponsorowała firma BP Europa. W TVP Kraków i Radio Plus emitowały spoty promujące akcję. Dzięki życzliwości Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego spoty można było zobaczyć również na panelach LCD w autobusach miejskich.

Patronat medialny nad akcją sprawowali: Telewizja Polska w Krakowie, Radio Plus, Dziennik Polski, Gość Niedzielny, Głos Tygodnik Nowohucki, Portal deon.pl.

Realizację akcji wsparli: BP Europa, Porozumienie Dzielnic Nowohuckich, Krakowska SKOK, MPK SA, Radio Taxi Barbakan, Centrum Witek, Agencja AMS, Filmotechnika, ZHR, Drukarnia Leyko.

Edycja Ogólnopolska Akcji Pola Nadziei

Wszystko zaczęło się w Krakowie, skąd w 2003 roku akcja „Pola Nadziei” została przekazana do hospicjów z innych miast Polski. TPCCh „Hospicjum im. św. Łazarza” sprawuje koordynację nad akcją ogólnopolską. Każde z hospicjów realizuje program na swoim terenie, pozyskując środki na własną działalność, z zachowaniem ustalonych w Krakowie zasad. Co roku na przełomie czerwca i lipca przedstawiciele żonkilowych hospicjów spotykają się w Krakowie by zaprezentować realizowaną przez siebie akcję, przedyskutować wspólnie ważne kwestie, wymienić spostrzeżenia, zainspirować się pomysłami innych hospicjów.

W 2011 roku Pola Nadziei były realizowane przez 46 hospicjów. Dla uczestników lipcowego zjazdu zostało zorganizowane szkolenie z zakresu prawnych aspektów prowadzenia zbiórek publicznych oraz ustawy o Pożytku Publicznym i Wolontariacie.

Kampania jesienna Pola Nadziei 2011/2012

Kampania jesienna Pól Nadziei rozpoczęła się tradycyjnym marszem żonkilowym, barwny korowód złożony z dzieci i młodzieży ze szkół Krakowa i okolic przeszedł spod Barbakanu przez Rynek Główny na Planty Krakowskie gdzie wspólnie posadzono żonkilowe pole. W trakcie marszu jego uczestnicy zachęcali do włączenia się w wolontariat hospicyjny, rozdając folder o wolontariacie, który zawierał również informacje, w jaki sposób można pomóc osobom chorym i niepełnosprawnym w Hospicjum.

Uroczyste sadzenie żonkili miało również miejsce tradycyjnie w hospicyjnym ogrodzie, w sadzeniu uczestniczył Ks. kardynał Franciszek Macharski - honorowy patron Pól Nadziei oraz pracownicy, wolontariusze i członkowie zarządów a także komisji rewizyjnej wszystkich kadencji.

Program Wielka Kwesta Listopadowa.

Wielka Kwesta Listopadowa w 2011 roku odbywała się w okresie 29.10.2011-01.11.2011 i prowadzona była na 22 cmentarzach Krakowa i okolic. Uczestniczyło w niej ponad 400 wolontariuszy, którzy wszystkim osobom wspierającym Hospicjum oraz innym zainteresowanym rozdawali foldery o wolontariacie hospicyjnym oraz ulotkę o działalności Hospicjum i o wolontariacie. Kwestowano na cmentarzach komunalnych: Rakowickim,

Podgórskim, Bronowicach Wielkich, Prądniku Czerwonym, Grębałowie, Woli Duchackiej, Pychowicach, Prokocimiu oraz parafialnych: Salwatorskim, w Borku Fałęckim, Mogile i Piaskach Wielkich. Kwesty na rzecz Hospicjum św. Łazarza były organizowane także w innych miejscowościach: w Włosaniu, Bolechowicach, Zabierzowie, Sułoszowej, Niepołomicach, Izdebniku, Nowym Brzesku, Łazanach oraz w Woli Zahariaszowskiej. Zebrano w sumie 129 604,50 zł.

Realizacja programu dofinansowanego z funduszy UE - dostosowanie budynku Hospicjum im. św. Łazarza do wymogów sanitarno - budowlanych – etap III

W 2011 r., w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 Działanie 6.3 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego, Schemat B: Opieka społeczna, **„Przebudowa pomieszczeń budynku Hospicjum im. św. Łazarza w Krakowie etap III”**, w styczniu i lutym trwały ostatnie prace, które zostały ukończone 28 lutego 2011 r. Dzięki nim, w byłych pomieszczeniach pralni, powstały następne sale chorych (13 łóżek) Oddziału Stacjonarnego. Całkowity koszt etapu III wyniósł 1 367 030,86 zł, z tego 70% stanowiła dotacja z środków publicznych i funduszy UE, tj. 943 090,33 zł, a wkład własny 423 940,53 zł.

Końcowe rozliczenie całego projektu dofinansowanego z funduszy Małopolskiego Regionalnego Programu 06.03.02.-12-558/09 Działanie 6.3 poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego, schemat A: Ochrona Zdrowia **„Przebudowa pomieszczeń budynku Hospicjum im. św. Łazarza w Krakowie etap I i II”** w 60% i schemat B: Pomoc Społeczna **„Przebudowa pomieszczeń budynku Hospicjum im. św. Łazarza w Krakowie etap III”** w 70%, nastąpiło w grudniu 2011 roku.

Głównym celem modernizacji domu hospicyjnego było dostosowanie domu hospicyjnego do obowiązujących przepisów określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 10.11.2006 r. Pomimo tego, że wykonywane prace powodowały bardzo duże trudności w funkcjonowaniu Ośrodka Opieki Hospicyjnej, udało się przez cały czas kontynuować zarówno opiekę stacjonarną jak i domową oraz konsultacyjną, bez konieczności zawieszenia działalności Ośrodka. Jedynie przez cztery miesiące w 2010 roku ograniczono opiekę stacjonarną do 18 chorych. Poprzez utworzenie nowych pomieszczeń Oddziału Stacjonarnego została zwiększona liczba miejsc dla chorych wymagających profesjonalnej całodobowej opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Łączność z Członkami i Przyjaciółmi Towarzystwa i inne wydarzenia roku 2011

Jubileusz 30-lecia Towarzystwa

Rok 2011 był rokiem jubileuszowym 30 – lecia Towarzystwa, obchodzonym pod patronatem honorowym Metropolity Krakowskiego Ks. kardynała Stanisława Dziwisza, który sprawował Mszę św. Jubileuszową w niedzielę 25 września 2011 roku, polecając Bogu Hospicjum św. Łazarza i prosząc o dalsze łaski.

W ramach uroczystości odbył się również 18 października piękny koncert Artystów Piwnicy pod Baranami. W sali Filharmonii Krakowskiej spotkali się członkowie i przyjaciele, pracownicy i wolontariusze Hospicjum św. Łazarza. Utwory, które towarzyszyły naszej młodości wykonali dla Hospicjum Artysty: Tamara Kalinowska, Ewa Wnuk-Krzyżanowska, Ola Maurer, Rafał Jędrzejczyk, Piotr „Kuba” Kubowicz, Miki Obłoński, Mieczysław Świącicki, Michał Chytrzyński (skrzypce), Paweł Pierzchała (piano) i gościnnie Ryszard Styła (gitara). Dziękowaliśmy Artystom za koncert i Filharmonii Krakowskiej za gościnność, akustykom z Zespołu Marka Hajto za nagłośnienie koncertu oraz Prezesowi Towarzystwa Ogrodniczego Andrzejowi Nowakowi za kwiaty, zdobiące scenę Filharmonii.

Towarzystwo otrzymało adres gratulacyjny od Rady Miasta Krakowa i przyznany Towarzystwu medal XX - lecia Dzielnic Miasta Krakowa, który został wręczony przez Wiceprzewodniczącą Panią Małgorzatę Jantos. W piśmie gratulacyjnym Przewodniczący Rady Miasta Bogusław Kośmider w imieniu Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa i własnym przekazał: „podziękowanie oraz wyrazy najwyższego uznania za

trzydzieści lat przekazywania potrzebującym wspaniałego daru serca, jakim jest działalność Towarzystwa Przyjaciół Chorych Hospicjum im. św. Łazarza. Należy stanowczo podkreślić, że te lata były wypełnione nie tylko niesieniem pomocy chorym, ale wypracowywaniem efektywnych metod pracy i prekursorskich form działalności społecznej, które stały się wzorem do naśladowania dla wielu organizacji. Dzięki pięknej i popularnej akcji „Pola Nadziei” otworzyły się oczy, umysły i serca wielu mieszkańcom naszego miasta uświadamiając im potrzebę wspierania przedsięwzięć charytatywnych.” Na awersie medalu znajduje się herb miasta z panoramą starego Krakowa, a na rewersie mapa Dzielnic Krakowa.

15-lecie otwarcia i poświęcenia domu Hospicjum św. Łazarza

W 2011 roku obchodziliśmy również rocznicę 15 rocznicę poświęcenia domu hospicyjnego przez Jego Eminencję ks. kardynała Franciszka Macharskiego. Z tej okazji dobyte się w czwartek 20 października spotkanie Jego Eminencji ks. Franciszka Macharskiego z członkami Zarządów i Komisji Rewizyjnej, które pracowały w jedenastu kadencjach działalności Towarzystwa. Podczas spotkania wspomniano sylwetki Heleny Epstein, Hanny Chrzanowskiej, Stanisława Kownackiego oraz prace Parafialnego Synodalnego Zespołu Arki Pana, dzięki którym zrodziła się myśl o hospicjum i powstało Towarzystwo Przyjaciół Chorych Hospicjum.

Z okazji obu rocznic zostało przygotowane wydawnictwo dotyczące trzydziestoletniej działalności Towarzystwa, które dzięki pracy wolontariuszy i współpracy z Instytutem Nafty i Gazu ukazało się pod koniec 2011 roku.

Zmiany w statucie.

Nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z roku 2010 zobligowała organizacje pożytku publicznego do dostosowania swoich statutów do zapisów ustawy. Celem zapisania wymaganych zmian i zatwierdzenia ich przez Sąd Rejestrowy odbyły się trzy Walne Zebrania (20 lutego 2011 Walne Zebranie Nadzwyczajne, 19 czerwca 2011 Walne Zebranie Członków i 10 sierpnia 2011 Nadzwyczajne Walne Zebranie). Po dokonaniu kolejnych zmian wymaganych przez Sąd Rejestrowy i zatwierdzanych na Walnych Zebraniach, statut Towarzystwa z dokonanymi zmianami został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 22 września 2011 r.

Ustawa o działalności leczniczej

1 lipca 2011 roku weszła w życie nowa ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej. Jej zapisy mówiące o tym, że działalność lecznicza prowadzona przez stowarzyszenia jest działalnością gospodarczą spowodowały konieczność rozpoczęcia działań, mających na celu nowelizację zapisów ustawy w taki sposób, aby stowarzyszenia nie musiały prowadzić opieki hospicyjnej w działalności gospodarczej tylko nadal w działalności statutowej nieodpłatnej. Prace nad zmianami zapisów, podjęte w lipcu 2011 nie zostały do końca 2011 roku pozytywnie zakończone. Zarząd Towarzystwa bierze aktywny udział od lipca 2011 roku w pracach na rzecz zmian w ustawie.

Członkowie i Przyjaciele Towarzystwa

Liczba członków zwyczajnych na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiła 228 osoby, a liczba członków wspierających 399. W stosunku do roku 2010 liczba członków zwyczajnych wzrosła o 6 osób, wspierających zaś zmalała o 16 osób. Przyjaciele wspierają opiekę hospicyjną prowadzoną przez Hospicjum św. Łazarza w liczbie prawie 24 000 osób.

Pomoc Wszystkich Członków i Przyjaciół jest bezcenna, gdyż pozwala na prowadzenie profesjonalnej opieki paliatywnej i hospicyjnej zgodnie z wymaganiami zapisanymi w rozporządzeniu o udzielaniu gwarantowanych świadczeń z opieki paliatywnej i hospicyjnej, których rzetelne wypełnianie jest trudne do spełnienia i bardzo kosztowne. Pomoc finansowa ludzi dobrej woli pozwala realizować misję Hospicjum -

niesienie pomocy wszystkim potrzebującym, bez względu na wyznanie, poglądy, sytuację rodzinną czy materialną i posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego.

W imieniu chorych, którym służy Zespół Hospicjum św. Łazarza składamy Wszystkim Członkom i Przyjaciołom gorące podziękowania za trzydziestoletnie wspieranie dzieła, pozwalającego ludziom nieuleczalnie chorym, otoczonym profesjonalną opieką i serdecznym towarzyszeniem, żyć godnie do naturalnej śmierci, a ich rodzinom dawać wsparcie, zarówno w trakcie odchodzenia ich bliskich, jak i w okresie żałoby.

Równocześnie prosimy Wszystkich o dalszą pomoc, której, ze względu na spowodowane remontem domu wyczerpanie zasobów finansowych, podopieczni Hospicjum św. Łazarza bardzo potrzebują.

Z wyrazami szacunku
Zarząd

W 2011 roku Towarzystwo na realizację celów statutowych pozyskało
w sumie **8 229 431,53 zł**

w tym:

Składki	3 950,00 zł
Dary	1 559 620,38 zł
1% podatku na OPP	1 532 282,57 zł
Nawiązki sądowe	49 010,00 zł
Kwesty	377 319,92 zł
Fundacja Pomoc Krakowskiemu Hospicjum	163 320,06 zł
Program „Pola Nadziei”	668 530,22 zł
Dary rzeczowe	319 774,76 zł
Granty (Urzędu Marszałkowskiego i Wojewody Małopolskiego)	11 495,00 zł
NFZ	2 371 821,83 zł
Pozostałe przychody	289 547,88 zł
Pozostałe przychody finansowe (odsetki)	411 084,65 zł
Przychody z działalności gospodarczej	302 343,01 zł
Dotacja z UE i środków publicznych	163 930,10 zł
Rezydent – Ministerstwo Zdrowia	5 401,15 zł

Informacja o poniesionych kosztach w 2011 roku

Koszty działalności statutowej w układzie kalkulacyjnym wynoszą
w sumie **8 226 476,13 zł**

w tym:

Oddział Stacjonarny	3 456 930,87 zł
Poradnia Medycyny Paliatywnej	61 777,83 zł
Hospicjum Domowe	1 333 080,80 zł
Zespół Wsparcia Osieroconych	38 423,59 zł
Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa	108 464,18 zł
Zespół Opieki Długoterminowej	63 732,92 zł
Poradnia Obrzęku Limfatycznego	124 014,83 zł
Biuro Ośrodka Opieki Hospicyjnej	254 489,93 zł
Wypożyczalnia sprzętu	10 695,41 zł
Klub dr J. Deszcza dla Osieroconych	1 447,86 zł
Kapelania	28 981,99 zł
Ośrodek Wolontariatu	23 478,14 zł
Ośrodek Edukacji i Biblioteka	47 963,08 zł

Kuchnia	287 893,75 zł
Transport	25 872,53 zł
Koszty administracji	365 176,45 zł
Koszty utrzymania domu	965 309,79 zł
Zarząd Towarzystwa	63 374,74 zł
Zespół Pozyskiwania Środków i Promocji	236 977,17 zł
Zespół ds. Zarządu	147 055,01 zł
Koszty finansowe	72 989,79 zł
Koszty działalności gospodarczej	195 187,74 zł
Pozostałe koszty operacyjne	298 711,64 zł
Grant „Wolontariat nadziei” z Urzędu Marszałkowskiego	8 030,52 zł
Grant „Wolontariusz Hospicjum Domowego” Wojewody Małopolskiego	6 415,57 zł